

Begin van 2001 hebben wij een laatste saldo ingescheept voor het opbouwen van de zagerij van **CEVIHAS**. Het eerste deel van de vracht betrof goederen die te lang waren voor verlading in container en die goederen waren al verleden jaar vertrokken met conventionele vracht.

Het project in deze had een paar specifieke opdrachten, waaronder de meest opvallende eis was dat er hout moest kunnen worden gezaagd met een **lengte van 18 meter**.

Bovendien was er een budget gespecificeerd en moest het geheel kunnen worden bediend door de **lokale mensen** op een volledig autonome basis aangezien er in deze zagerij geen Europees privé kapitaal gemoeid was en er dus ook geen Europese bedrijfsleider ter plaatse zou zijn die zich zou kunnen hebben beroepen op zijn persoonlijke ervaring in de wereld van het houtbedrijf zoals dat voor al onze andere klanten in Afrika van toepassing is.

Daarnaast was er de technische handicap dat Suriname gebruikt naar **Amerikaans model zijnde 220 volt, 60 Hertz**.

Er werd ook van ons verwacht dat wij zouden instaan voor het geheel van de behandeling van het rondhout met name het voorzien van rolbruggen en hun loopweg. Daarnaast was het contractueel overeengekomen dat SEYNA ook zou instaan voor het **opleiden van de mensen** die in deze zagerij **annex slijperij** zouden gaan werken.

Deze opdracht was in verdere mate ook speciaal aangezien de klant helemaal **geen zagerij** is. De opdrachtgever heeft zelfs geen bosexploitatie. Zijn beroepskennis beperkt zich uitsluitend tot een activiteit die ons hout - mensen volledig onbekend is.

Er zijn volgende kernactiviteiten :

CEVIHAS beschikt over een indrukwekkende aanlegsteiger aan de Surinamerivier en waar vissersboten aanmeren om hun vangst aan land te brengen. Daarnaast zorgt CEVIHAS ervoor dat het schip bevoorrad wordt met

- brandstof
- drinkwater
- voedselvoorraad
- ijs voor koeling van de te vangen vis
- ...

Terwijl zo een schip ontladen wordt en opnieuw beladen wordt, kunnen de bemanningsleden hun batterijen opladen in de kantine van CEVIHAS waar 2 biljarttafels ter beschikking staan en waar het bier koel bewaard wordt temidden van de ijsblokken . (We zijn immers midden een milieu van vissers). Ook kan er in deze kantine worden gegeten uit de eigen keuken.

Voor de anekdote : op een welbepaalde zaterdag werden in deze kantine 75 kratten bier van elk 12 flessen verkocht. Interessant om te weten is dat een fles bier in Suriname 1 liter groot is. Om maar te zeggen.

CEVIHAS beschikt ook over een Amerikaanse scheepslift die schepen van 50 ton uit het water haalt en daar mee over land gaat rijden tot aan de herstelwerkplaats .

In deze herstelwerkplaats worden de schepen voorzien van en nieuwe laag verf en wordt aan schroeven en alles wat onder waterlijn zit, gewerkt. Dat gebeurt in de eigen werkplaats van CEVIHAS .

Het schilderen is zeer belangrijk omdat de schepen die hier ingezet worden voor het vissen op de rivier maar ook op zee meestal gebeurt met houten schepen.

De laatste activiteit van CEVIHAS gaat iets meer in de richting van wat onze hout – mensen meer bekend is en met name beschikt men er over een volledige schrijnwerkerij die uitgerust is met de meest moderne schrijnwerkimachines welke pas 2 jaar terug aangeleverd werden door Constant Philips uit Puurs. Het betreffen allemaal degelijke klassieke schrijnwerkimachines maar wel allemaal uitgerust et de laatste stand van de techniek zoals daar zijn elektrische maat uitlezingen, automatische hoogte instellingen, schuinstellingen enzovoort.

De schrijnwerkerij werd destijds volledig gefinancierd met geld van de Belgische overheid dor ABOS met als doel ontwikkelingshulp aan Derde Wereld landen. Er waren derhalve ook een aantal strenge eisen gesteld à de levering van de machines.

Deze schrijnwerkerij heeft volgende doelen :

- Het maken voor verkoop van schrijnwerk en meubels
- Het geven van opleidingen aan toekomstige schrijnwerkers
- Deel van het botenbouwproject.

Wat dat botenbouwproject betreft, dat is nu precies waar ons deel van de levering van een zagerij in het plaatje voorkomt.

Zoals met name in Suriname wel meer het geval is, worden veel projecten door buitenlandse overheidshulp ondersteund ter verwezenlijking van 1 welbepaald doel. CEVIHAS kreeg internationale steun voor het opzetten van en project voor het bouwen van boten.

Die boten zijn houten vissersloepen en welke worden ingezet voor het bevissen van de zeeën rond het Caraïbisch gebied . Voor het bouwen van deze boten was in eerste instantie een hall nodig, eens schrijnwerkerij maar ook een zagerij.

Zeer interessant in dit project voor het bouwen van houten vissersschepen, voor de chauvinisten onder ons, is dat de leermeester een Belg is.

Deze man heeft de bouw bijgestaan van een eerste schip welk nu nog in de steigers staat en weldra zal worden opgeleverd.

Hij werd bijgestaan door lokale timmerlui (waaronder ook 2 meisjes) en een botenbouwer uit Brits Guyana.

(Achtersteven van schip in aanbouw totale lengte 14 meter)

Voorsteven van het schip wat straks wordt opgeleverd.

Bemerk rechts op deze foto het vierkante gat waar straks de ICE – BOX in wordt geplaatst.

In deze box gaat bij vertrek van het schip ongeveer 7 ton ijs.

Dat zal dienen om de gevangen vis koel en vers te houden tot terugkomst in de haven van lossing waar de vis dan manueel uit het ijs zal worden

gehaald door iemand die (met laarzen aan) tussen het ijs gaat staan.

Wanneer men houten schepen wil bouwen, dan moet men beschikken over hout wat sterk is en liefst ook zeer lang is.

Vandaar de vraag om een zagerij op te bouwen voor het verzagen van stammen met een lengte tot 18 meter.

Toen men met die vraag tot bij mij is gekomen, heb ik onmiddellijk de idee geuit om met een horizontale machine te werken. Horizontale boomzaagmachines hebben het voordeel dat de plank welke men afzaagt niet moet worden ondersteund. Bij verticale boomzagen gaat de plank tijdens het zagen “afhangen”, wat zeer moeilijk op te vangen is bij plankmaten die 1 duim dik zijn en tot 18 meter lang.

In het gamma horizontale boomzaagmachines heeft men dan nog de keuze tussen een machine waarbij de zaag stilstaat en de stam door de zaag wordt voortbewogen middels een wagen en/of een machine waarbij het hout stilstaat en de zaag voortbeweegt.

Ik heb mijn klant aangeraden voor de tweede optie te kiezen en wel omdat men op die wijze slechts de helft nodig heeft van het plaatsgebruik wanneer de stam van links naar rechts moet.

Dergelijke machines vindt men niet op de gebruikte markt (toch zeker niet indien ook voorzien voor 18 meter zaaglengte) en dus hebben we een nieuwe machine voorgesteld en wel een machine LBL-BRENTA-CD type CD 8 met maximale stamdoormeter 1,2 meter en voorzien van een nuttige zaaglengte van 18 meter. Deze

machine werd voorzien van een elektromotor 60 PK 220 volt 60 Hertz en klaargemaakt met de juiste lineaire snelheden zoals gevraagd voor het zagen van exotisch hardhout.

Daarnaast hebben we ook nog 1 nieuwe stellieteermachine MFLS – FOREZIEENNE ingepakt in de container en gingen voorts alle volgende gebruikte machines mee naar PARAMARIBO

- 1 bovenloopkraan met overspanning 14 meter en capaciteit 8 ton plus 1 x idem met capaciteit 5 ton volledig met loopweg en kabelgeleiders, ...
- 1 slijpmachine bandzagen VOLLMER type CANA – E
- 1 egaliseermachine voor gestelliteerde zaagbladen VOLLMER type EMS
- 1 planeerbank BRENTA
- 1 lot bandzagen en gebruiksmateriaal voor houtzagerij

Allemaal machine die uit onze voorraad komen en door onze zorgen werden gereviseerd om nog vele jaren dienst te gaan doen in het tropische klimaat van Suriname.

Nog een anekdote, ter info :

Zeer vaak, wanneer wij een zagerij uitrusten aan de Evenaar, wordt ons ook nog gevraagd om andere goederen in te pakken. Dikwijls is dat een voertuig (jeep) maar het kunnen ook radio, - en Tv-toestellen of ijskasten zijn. Deze keer hebben naast een paar andere spullen iets moeten aankopen en inpakken wat we van ons leven nog nooit hebben gedaan en waarschijnlijk ook nooit meer zullen hoeven te doen en wel een Frans hurktoilet.

(Lach niet)

Dat stuk sanitair gerief was nodig voor opbouwen van een toilet ten behoeve van de schippers in de haven.

Er was contractueel ook overeengekomen dat iemand van ons ter plaatse zou gaan zorgen voor montage, opstarten en opleiden.

Aangezien ik zelf nog nooit in Suriname was, wenste ik zelf te gaan en meteen van de gelegenheid te profiteren om een aantal klanten ook eens te gaan bezoeken in hun eigen zagerij.

Suriname is een heel mooi land met zijn eigen gewoontes en ideeën. Er leeft een bevolking die bestaat uit een mix van ex neger-slaven, Hindoestanen, Javanen, Chinezen, Britten, Nederlanders en andere inwijkelingen.

De taal die er gesproken wordt is een al even grote mix. Het grootste deel van die taal is Nederlands maar dat wordt continu doorspekt met Engelse en andere woorden.

De werkweek bestaat er uit 5 dagen en het is zeer lastig om wat dat betreft iets te forceren. De mensen zijn zeer gesteld op hun vrij weekend.

Wat de zagerijen betreft, die zijn met uitzondering van BRUYNZEEL allemaal in handen van privé-bedrijven en zagen voornamelijk voor de lokale markt. Er wordt vanuit SURINAME weinig gezaagd hout geëxporteerd. Dat hout wat wel wordt uitgevoerd gaat haast uitsluitend naar Nederland.

Wat wel veel wordt uitgevoerd, dat zijn palen die gemaakt worden in BASRALOCUS en welke palen in Nederland gebruikt worden voor havenwerken of om te worden geheld ter ondersteuning van bouwwerken. Gezien de lage graad van optische eisen die gesteld worden aan deze palen, worden zij niet gezaagd maar wel gehakt uit de kleine lange stammetjes. Dat behakken van palen heet in Surinaams : "kwijlen".

Wat mij bijzonder is opgevallen bij het verzagen van de eerste stammen Basralocus (rode Locus) hout is het enorme gewicht van dit hout.

Ik durf te zeggen dat ik al wat heb gezien aangaande harde houtsoorten gedurende mijn verschillende reizen aan de tropen maar dit hout is bijzonder zwaar en hard.

Ik was onder de indruk van hoe deze planken de zaag kunnen gaan vastklemmen door hun eigen gewicht.

Normaal kun je met een horizontale machine zogenoemde 10 duimse planken achter elkaar gaan zagen voordat je ze moet wegnemen maar dat kan met dit hout niet.

Daarnaast wordt in Suriname ook WANNA (zacht hout), GREENHEART maar ook PURPERHEART gezaagd. Er zijn ook nog andere soorten maar ik kan dat niet allemaal onthouden. Feit is dat bepaalde namen van houtsoorten een klank achterlaten bij de lokale bewoners in die mate dat ze ineens schrompelen bij de gedachte dat ze precies dit soort hout zullen te zagen krijgen. Om maar te zeggen hoe hard het is.

Waarschijnlijk is dat ook voor een deel de reden waarom de meeste zagerijen in Paramaribo gebruik maken van raamzagen, eerder dan bandzagen. De bandzaag is gewaardeerd voor het opdelen van die stammen die te groot zijn voor de doorlaat van een raamzaag. Voorts vraagt Suriname altijd naar lang hout. Een zagerij die zichzelf beperkt heeft tot een zaaglengte van 8 meter is een zagerij die niet wordt geapprecieerd in dat deel van de wereld.

Voor ons is dat heel apart temeer omdat het hout meestal rijk is aan spanning en dus naderhand alsnog zal moeten worden doorgeskort om uit te rechte .

Wat ik persoonlijk heb onthouden aan deze reis is dat ieder land zijn gewoontes heeft en zijn ideeën.

Het is onze taak om aan de specifieke wensen van ons cliënteel (wereldwijd) tegemoet te komen.

Krist SEYNAEVE